

Dosarul nr. 2r-202/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud.: A. Brăgaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Cotorobai, V. Sîrbu, M. Anton)

## DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Ala Cobăneanu  
Dumitru Mardari  
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova),

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cristina Ovcinnicov împotriva Iuliei Ovcinnicova cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) împotriva hotărârii din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel,

### c o n s t a ț ă:

La 30 august 2017 Ovcinnicov Cristina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Iuliei Ovcinnicova, solicitând încasarea sumei de 769.793,10 lei cu titlu de datorie, 482.934,40 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, acțiunea depusă de Ovcinnicov Cristina a fost admisă. S-a încasat din contul Iuliei Ovcinnicova în beneficiul Cristinei Ovcinnicov suma de 769.793,10 lei cu titlu de datorie, 482.934,40 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, în total suma de 1.252.727,50 de lei. S-a încasat din contul Iuliei Ovcinnicova în beneficiul Cristinei Ovcinnicov suma de 23.100 de lei taxa de stat și 150 de lei cheltuieli pentru citare publică.

La 18 iunie 2020, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) a declarat apel parțial motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de atac, casarea hotărârii din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță. Totodată, a solicitat amânarea achitării taxei de stat după ce va lua cunoștință cu materialele dosarului.

La 06 iulie 2020, prin intermediul poștei electronice, avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) a depus cererea de apel motivată și

completată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de atac, casarea hotărârii din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță și încasarea taxei de stat impusă pentru cererea de apel din contul intimatei Cristina Ovcinnicov.

Prin încheierea din 09 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 269 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) împotriva hotărârii din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 26 august 2020, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Panin Evgheni în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) a declarat recurs împotriva încheierii din 09 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 04 noiembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de avocatul Panin Evgheni din numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), s-a casat încheierea din 09 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

Prin încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 269 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) împotriva hotărârii din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 16 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Evgheni Panin din numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) a declarat recurs împotriva încheierii din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a încheierii instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi de repunere în termenul de atac al hotărârii primei instanțe și primirea cererii de apel spre examinare.

În motivarea recursului avocatul Evgheni Panin a indicat că instanța de apel neîntemeiat a restituit apelul declarat de către el din numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), fără a ține cont de faptul că la actele cauzei sunt suficiente probe concludente, prin care se confirmă împuternicirile sale de a ataca din numele recurente/apelante hotărârea primei instanțe.

A menționat avocatul Evgheni Panin că Iulia Ter-Saakova (Ovcinnicova) și-a exprimat voința prin oferirea lui a împuternicirilor să-i reprezinte drepturile și interesele ei legitime în procesul dat de judecată în baza mandatului avocațial seria MA nr. 0068680 din 08 iunie 2020 valabil până în prezent, întocmit în baza contractului de asistență juridică nr. 1 din 03 iunie 2020, semnat în baza procurii nr. 40AB 0736891 din 05 iunie 2020 întocmită de către notarul Popova N.G. al orașului Obninsk, regiunea Kaluga, Federația Rusă, înregistrată în Registrul procurilor din Federația Rusă cu numărul unic de identificare 40/41-H/40-2020-6-146 (indicat în procură).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa avocatului Evgheni Panin și Iuliei Ter-

Saakova (Ovcinnicova), prin intermediul poștei electronice, la 09 februarie 2021 (f.d. 174).

Astfel, recursul declarat la 16 februarie 2021, este în termen.

La 04 martie 2021 în adresa Cristinei Ovcinnicov a fost expediată copia cererii de recurs depusă de avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 186), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 19 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, acțiunea depusă de Ovcinnicov Cristina a fost admisă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 iunie 2020, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) a declarat apel parțial motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de atac, casarea hotărârii din 19 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță. Totodată, a solicitat amânarea achitării taxei de stat după ce va lua cunoștință cu materialele dosarului.

La 06 iulie 2020, prin intermediul poștei electronice, avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) a depus cererea de apel motivată și completată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de atac, casarea hotărârii din 19 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță și încasarea taxei de stat impusă pentru cererea de apel din contul intimății Cristina Ovcinnicov.

Prin încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 269 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) împotriva hotărârii din 19 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că avocatul Evgheni Panin nu a confirmat deținerea înputernicirilor întocmite și eliberate în modul corespunzător de către Iulia Ter-Saakova (Ovcinnicova) pentru a contesta cu apel hotărârea primei instanțe, în special nu a fost prezentat originalul procurii nr. 40AB 0736891 din 05 iunie 2020.

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept eronată și arbitrară soluția instanței de apel, emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, fără a elucida în acest sens toate circumstanțele cauzei, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Conform art. 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Potrivit art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eşalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Conform art. 60 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Din prevederile pct. 2 și 8 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar nr. 158 din 28 februarie 2013, rezultă că, formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar sunt documente de strictă evidență, care confirmă împuternicirile acestora. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul „**Conform procurii anexate**” și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

Conform art. 362 alin. (1), (2) și (3) din Codul civil, un act juridic poate fi încheiat personal sau prin reprezentant. Împuternicirile reprezentantului rezultă din lege, din act juridic sau din împrejurările în care acționează. Actul juridic încheiat de o persoană (reprezentant) în numele unei alte persoane (reprezentat) în limitele

împuternicirilor dă naștere, modifică sau stinge drepturile și obligațiile civile ale reprezentatului. Dacă actul juridic este încheiat în numele unei alte persoane, părții cu care a contractat reprezentantul nu i se poate opune o lipsă a împuternicirilor dacă reprezentatul a creat astfel de împrejurări în virtutea cărora această parte presupunea cu bună-credință existența unor asemenea împuterniciri.

Potrivit art. 366 alin. (1) din Codul civil, acordarea împuternicirilor se efectuează prin exprimarea voinței față de persoana care se împuternicește sau față de terț în a cărei privință va avea loc reprezentarea.

Conform art. 374 alin. (1) și (2) din Codul civil, procură este înscrisul întocmit pentru atestarea împuternicirilor conferite de reprezentat unui sau mai multor reprezentanți. Procura eliberată pentru încheierea de acte juridice în formă autentică trebuie să fie autentificată notarial.

Astfel, după cum reiese din materialele cauzei, avocatul Panin Evgheni a acționat în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) în temeiul mandatului avocațial seria MA nr. 0068680 din 08 iunie 2020, pe verso-ul căruia sunt consemnate expres drepturile avocatului *conform procurii* (f.d.67).

Totodată, la cererea de apel avocatul Panin Evgheni a anexat copia procurii nr. 40 AB 0736891 din 05 iunie 2020, semnată de către Iulia Ter-Saakova (Ovcinnicova), valabilă pe un termen de 1 an de zile, înregistrată în registrul procurilor din Federația Rusă (FR), cu un număr unic de identificare 40/4I-h/40-2020-6-146, de către notarul Popova N.G, în temeiul căreia a fost perfectat mandatul avocațial seria MA nr. 0068680 din 08 iunie 2020 (f.d.70, 136).

În circumstanțele expuse raportate la normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că împuternicirile avocatului Panin Evgheni corespund întru totul condițiilor de formă și de conținut stabilite de legislația în vigoare, iar concluzia instanței de apel referitor la mandatul avocatului Evgheni Panin întru confirmarea împuternicirilor sale, și lipsa contractului de asistență juridică pe suport de hârtie, este una eronată. Or, legislația Republicii Moldova nu prevede obligația de supralegalizare a unui mandat avocațial în cazul prezenței unei procuri semnată de către client, iar niște restricții privitor la modalitatea de negociere a acordului de asistență juridică, nu sunt reglementate de Lege, ultima având o formă liberă.

Suplimentar, instanța de recurs consideră irelevante concluziile Curții de Apel Chișinău cu privire la sancțiunile procedurale care survin în urma nerespectării condițiilor impuse de norma legală la depunerea apelului în instanță, or, în acest sens, este de remarcat că în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii de apel, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin urmare, dacă instanța de apel a considerat necesar prezentarea în original a procurii și a contractului de asistență juridică, pentru examinarea cererii de apel, putea să solicite înscrisurile date la etapa primirii în procedură a cererii de apel, fără a afecta drepturile apelantei de acces la o instanță.

De asemenea, este eronată și concluzia instanței de apel cu privire la faptul că procura prezentată în copie nu poate fi luată în considerație, or, în fapt, actele anexate la cererea de apel, confirmate prin aplicarea ștampilei și semnăturii avocatului, demonstrează dreptul avocatului Panin Evgheni de a acționa în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) și valabilitatea împuternicirilor acestuia, la data depunerii cererii de apel.

Mai mult ca atât, la actele cauzei se atestă contractul de asistență juridică nr. 1 din 03 iunie 2020 și originalul procurii nr. 40 AB 0736891 din 05 iunie 2020 semnate de către Iulia Ter-Saakova (Ovcinnicova) (f.d. 134, 142).

Date fiind cele relatate denotă prematură soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de avocatul Evgheni Panin din numele clienței Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) din motivul lipsei originalului procurii și contractului de asistență juridică.

Instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău prin restituirea apelului declarat de avocatul Evgheni Panin din numele recurente/apelante Iulia Ter-Saakova (Ovcinnicova) a dat dovadă de un formalism excesiv, ultima fiind lipsită de dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6§1 din CțEDO.

Colegiul reține că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute de Convenție (*hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982*).

În cauza *Airey vs. Irlanda*, Curtea a notat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Evgheni Panin din numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), de a casa integral încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Panin Evgheni în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova).

Se casează integral încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cristina Ovcinnicov împotriva Iuliei Ovcinnicova cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic